

اعتراف وزیر خارجه پیشین باکو: ایران در سال 1918 خواهان بازگرداندن اراضي (قفقازی) بود

اعتراف وزیر خارجه پیشین باکو: ایران در سال 1918 خواهان بازگرداندن اراضي بود که در جنگ با روسیه تزاري از دست داده بود

آران نیوز- در چارچوب تبلیغات ویژه یکصد سالگی تشکیل «جمهوری دموکراتیک آذربایجان» در سال 1918، رسانه های باکو در ادامه انتشار سلسله مقالات مربوطه « ولایت قلی اف»، وزیر امور خارجه پیشین و سفیر جمهوری آذربایجان در مجارستان، مقاله ای را درباره رد « پیشنهاد اتحاد » دولت وقت ایران با «جمهوری دموکراتیک آذربایجان» منتشر کردند.

به گزارش « استراتگ » وزیر خارجه پیشین جمهوری آذربایجان در این مقاله تحت عنوان « مفاد پیشنهاد اتحاد ایران به جمهوری دموکراتیک آذربایجان: آذربایجان استقلال داخلی خود را حفظ می کند و روابط خارجی با قانونی ویژه معین خواهد شد»، نوشت: « برپایی دولت (جمهوری) آذربایجان در سال 1918 و تداوم حیات آن به مدت دو سال و تبدیل آن به بستر و پایه دولتمداری ملی مان ، مجوزه ای بود که گروهی کوچک از رهبران ملی آن را خلق کردند. »

وزیر خارجه جمهوری آذربایجان افزوده است: « دولتی به نام آذربایجان را هسماگان و همچنین اروپا و آمریکا که خواهان ایجاد نظام جدید بین المللی بودند، نمی پذیرفتند. اصول ویلسون نیز با تقسیم دنیا به دولت های کوچک مخالف بود. روس های سفید و سرخ نیز برغم اینکه خون همدیگر را می آشامیدند، درباره آذربایجان ، موضع واحد داشتند و کشور ما را در ترکیب « روسیه واحد و تجزیه ناپذیر» مشاهده می کردند. ارمنستان که خود در اراضي متعلق به ترک ها تشکیل شده بود نیز علاوه بر شش ایالت شرقی امپراطوری عثمانی ، ادعای مالکیت اراضي آذربایجان تا رود « کورا » را داشت. گرجستان نیز اشتهای خود در مطالبه شمال کشورمان یعنی مناطق «زاگانالا» و «بالاکن» را پنهان نمی کرد. حتی ترکیه که در روزهای سخت به کمک ما آمد و باکو را از اشغال نیروهای « داشناک - بلشویک» نجات داد نیز آذربایجان را نه به عنوان کشوری مستقل و دموکراتیک و لائیک ، بلکه به عنوان یکی از ایالت های امپراطوری عثمانی تلقی می کرد. »

وزیر خارجه پیشین جمهوری آذربایجان افزوده است: « ...ایران که زمانی در مقابل تسلیحات روس ها شکست خورده و براساس معاهدات گلستان و ترکمانچای در مقابل روسیه تسلیم شده بود، می خواست «آذربایجان شمالی» (نام جعلی رایج در جمهوری آذربایجان برای معرفی مناطق شمال رود ارس) را مجدداً به خود ملحق کند... این فکر بطور گسترده رواج داده می شد که گویا ترک های ایران ، فارس هایی بوده اند که در زمان حاکمیت سلاجقه به زور ترک شده اند. ادعا می شد که اراضي واقع در شمال رود ارس هیچ گاه آذربایجان نامیده نمی شده و این منطقه که «آران» نام داشته ، به ایران تعلق داشته است. »

وزیر خارجه پیشین جمهوری آذربایجان افزوده است: « اینکه اراضي قفقاز جنوبی که پس از سقوط روسیه تزاري در آنجا سه جمهوری آذربایجان، گرجستان و ارمنستان ایجاد شدند، در برخی دوره های تاریخی تحت حکمرانی شاهان ایران بوده است، واقعیت دارد. اما، عجیب آن است که حکمرانان قاجار ایران برغم اینکه اصالتاً ترک بودند، فقط در مورد آذربایجان ادعا داشتند. اگر به واقعیات تاریخی استناد می کردند، آنها باید ادعاهای مشابه و یا خیلی شدیدتری در قبال ارمنه که خان نشین ایروان را به عنوان پایتخت خود برگزیده بودند، مطرح می کردند. اما، مشاهده می شود دیپلماسی ایران که از یک طرف از اروپا واهمه داشت و از طرف دیگر امید داشت که اهالی آذربایجان در آن شرایط سیاسی - تاریخی، در معمای روسیه - ایران ، ایران را برگزینند، فقط سیاست اعمال فشار بر آذربایجان را در پیش گرفته بود. »

ولایت قلی اف سپس متنی را به عنوان ترجمه مذاکرات میرزا علی قلی خان و علیمردان بیگ توپچی باش اف، وزرای خارجه وقت ایران و جمهوری دموکراتیک آذربایجان در ژانویه 1918 در حاشیه کنفرانس صلح پاریس، منتشر کرده است. این متن به مذاکره درباره پیشنهاد ایران برای تشکیل اتحاد جمهوری دموکراتیک آذربایجان با ایران با حفظ خودمختاری داخلی و تظاهر به طفره رفتن علیمردان بیگ توپچی باش اف از پذیرش این پیشنهاد اختصاص دارد.